

BARNEOMBUDET

Justis- og beredskapsdepartementet, sivilavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

v/ Justis- og beredskapsdepartementet, sivilavdelingen
E-post: postmottak@jd.dep.no

Deres ref:

Vår ref:
14/00795-4

Saksbehandler:
Hilde Rakvaag

Dato:
12. september 2014

Høring - Rapport fra arbeidsgruppe som har gjennomgått regelverk, organisering og behandling av barne bortførings saker i Norge

Det vises til Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev datert 14.5.2014 om rapporten fra arbeidsgruppe som har gjennomgått regelverk, organisering og behandling av barne bortførings saker i Norge. Barneombudet takker for mulighet til å komme med innspill.

Barneombudets mandat

Barneombudet skal i henhold til lov og instruks arbeide for at barns behov, rettigheter og interesser blir tatt tilbørlig hensyn til på alle samfunnsområder. Ombudet skal særlig følge med i at lovgivning til vern om barns interesser blir fulgt, og at norsk rett samsvarer med de forpliktelser Norge har etter FNs konvensjon om barnets rettigheter. Ombudet skal av egen tiltak, eller som høringsinstans, ivareta barn sine interesser i samband med planlegging og utredning på alle felter, foreslå tiltak som kan styrke barns rettsikkerhet, med mer. Ombudets mandat er begrenset til barn under 18 år.

Barneombudet ser det som positivt at Justis- og beredskapsdepartementet setter barne bortførings saker på dagsorden. Vi mener arbeidsgruppen har levert en svært solid rapport, og støtter deres forslag både når det gjelder endringer i relevant lovgivning og forandringer av mer strukturell karakter. Barneombudet har likevel en merknad til forslaget om etablering av en ny meklingsordning i domstolen.

Barneombudets merknad til ny modell for mekling i domstolen – 8.5.3.1

Barneombudet mener det ikke er tilstrekkelig at meklerne i disse sakene bare skal gjøre foreldrene oppmerksomme på barnets rett til å bli hørt. Barnekonvensjonen artikkel 12 nr. 1 slår fast at partene skal garantere for barnets rett til å gi utrykke for sine synspunkter. Barnekomiteen mener ordlyden « skal garantere » ikke gir rom for skjønn, slik at partene er strengt forpliktet til å treffe egnede tiltak for å gjennomføre denne fullt ut¹. Barneombudet mener at forslaget ikke fullt ut tilfredsstillende barnekonvensjonens krav.

Det er ikke en plikt etter barnekonvensjonen artikkel 12 å høre barna direkte. Barn kan også høres gjennom en representant. Barnekomiteen understreker imidlertid at den som skal representere barnet må være klar over at hun eller han skal representere barnets interesser². Barnekomiteen anbefaler også at barnet får uttale seg direkte når det er mulig³.

¹ FNs barnekomite (2009) Generell kommentar nr. 12 Barns rett til å bli hørt pkt. 19

² Se forrige note pkt. 37

³ Se forrige note pkt. 35

Etter vårt syn kan man ikke automatisk legge til grunn at foreldrene kan representere barnas syn i denne prosessen. Foreldre som er i konflikt med hverandre om bosteds- og samværsspørsmål vil i mange tilfeller kunne opptre følelsesstyrt. I barnebortføringssakene er det grunn til å tro at følelsene kan være mange og sterke, noe som kan gjøre det vanskelig å se barnet i det hele. Foreldrene vil derfor kunne ha problemer med å skille mellom hva som er barnets syn og formidle dette på en nøytral måte, og sine egne ønsker og behov⁴.

At man i barnelovssakene i stor grad overlater det til foreldrene å snakke med barnet og videreformidle barnets synspunkter, skyldes nok at meklingen har som mål å få foreldrene til å bli enige om en avtale – avtalen kan ikke dikteres av mekler. Men både mekler og foreldre skal ha barnets beste for øye. Det er lettere for foreldrene og mekler å ha fokus på barnet dersom barnet blir trukket inn i prosessen. Meklere vi har vært i kontakt med opplever at de blir bedre meklere, og foreldrene får et annet fokus når barn trekkes direkte inn i meklingen.

En undersøkelse gjort ved et familievernkontor i Molde, der barna ble snakket med direkte i forbindelse med mekling, viser at foreldre lettere aksepterte en løsning som tilsvarte barnets ønsker, dersom dette ble formidlet til foreldrene av en nøytral tredjepart istedenfor fra den andre forelderen.⁵ Det er grunn til å tro at foreldrene i barnebortføringssakene har så liten tillit til hverandre at de neppe vil akseptere hverandre som nøytrale formidlere av barnets budskap.

Barneombudet mener mekler bør ha en plikt til å tilby barn en samtale hos mekler når foreldrene er til mekling. Barneombudet ser at det kan by på spesielle utfordringer å få gjennomført dette i barnebortføringssakene. Likevel mener Barneombudet at barna i disse sakene som hovedregel må få tilbud om en egen samtale med mekler.

Vennlig hilsen

Anne Lindboe
barneombud

Hilde Rakvaag
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.

---

⁴ Sandberg (2010) s. 59

⁵ Strandbu (2011)